

*K*vinno*dräkt*
från
*A*bilds socken, *Å*rstad härad

*H*istorik om *A*bilds kvinnodräkt

Uppteckningar om dräktskicket i Halland

I F G H 1967 Abild sn

Stina Eliasson, född i Abild 1856

Gustav Eliasson, född i Skrea 1854

Vi hade hellinda linntyg och pojkarnas skjortor också hellinda. Bomull var inte så vanligt i vår barndom. Och linet var mycket varmare. Och så hade vi töser en skinnklänning. Nej, inte bara skinnkjortel utan en hel klänning av skinn. Den var sydd så att kjorteln och livet hängde ihop. Pojkarna hade skinnbyxor. De som voro lite rikare hade en skoning av vadmal nederst på vart byxben. Det var fint. Men det hade vi aldrig råd till i mitt hem (Gustav). Om vintern var det så en fårskinnspäls och ullin inåt. På utsidan färgades pälskinnen med gullocker, så när pälsen var ny såg den alls inte illa ut. Skinnen skickades inte till någon garvare i staden. I var socken fanns det åtminstone en som sysslade med sånt arbete. Han kallades skinnredaren.

På sommaren hade karlarna vita byxor av linne. De voro lätta och svala. Det var två slag. De vanliga arbetsbyxorna voro sydda av grovt blaggarnstyg. Men när slåttern började dugde inte de, utan då skulle då vara finare slåttansbyxor av läret.

Kvinnodräkt från Abilds socken, Årstad härad

Dräkt del Beskrivning	Förlaga Härad, socken, Inventarienummer	Dräktmaterial	Vävnota-, mönsterritare
Överdelar			
Särk i bomull och blaggarn.	Signe Gunnesson, Knutsgård, Årstad.	Bomull Blaggarn	
Kjolar			
Svart kjol med små veck mot ett bredare motveck bak. Framvåden är slät. Skodd med grovt linne.	Nordiska museet. NM 1947 Abilds sn, Årstad härad.	Varp: svart bomullsgarn 24/2. Inslag: Bergås klänningsgarn nr 11 svart. Teknik: tuskaft.	
Livstycken			
1. Röd/ grön ylledamast. Grön botten rött mönster. Foder saknades i originalet. 2. Livstykke, sidenbrokad. 3. " svart mönstrat siden. 4. " grön rask. 5. " randigt mörkblått.	1. KM 13547 Abilds sn, Årstads härad. 2. HM 1971 Abilds sn, Årstads härad. 3. KM 13547a " " 4. KM 13547 " " 5. KM 14204. 2 " "	1. Ylledamast 2. Sidenbrokad 3. Siden 4. Rask 5. ?	5 Tuskaft

Kvinnodräkt från Abilds socken, Årstad härad

Dräkt del Beskrivning	Förlaga Härad, socken, Inventarienummer	Dräktmaterial	Vävnota-, mönsterritare
Lin			
Trädd tyll	1970 Abilds sn, Årstads härad	Bomulls tyll Bomulls garn	
Ytterplagg			
Tröja Hålls ihop fram med bomullsband. Mönsterstickad av vitt bomullsgarn, med mönster i aviga maskor, stjärnor och romber. Enl. uppgift stickad omkring 1754.	NM 1959 Abilds sn, Årstads härad	Vitt bomullsgarn	
Tillbehör			
Halsduk/huvudduk av rutigt bomullstyg. Vitt och rosa.	NM 1977 Abilds sn, Årstads härad.	Vitt och rosa bomullsgarn.	Mått 96x96 cm

*A*bilds kvinnodräkt

ivstycke

Kjol

*A*bilds kvinnodräkt

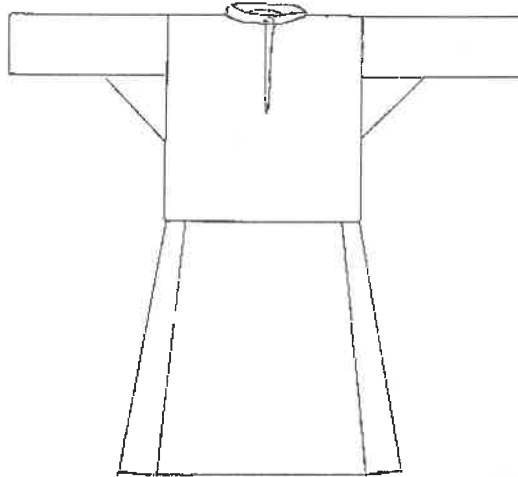

Förkläde nr 2

Förkläde nr 1

Överdel

Särk

(Årstad sn, Årstad hd)

Särk i bomull och blaggarn

Klippning av särk sker alltid
i tvättat och krympt tyg!

Följande mått på personen, särken skall sys till behövs: övervidd, handled till handled, överärmstjocklek, hals, livlängd, midja/golv.

Bålens tillklippning (bål=framstycke i ett stycke)

Bredd: halvt överviddsmått + 10 cm rörelsevidd för vuxen= (jämför och se hur mycket rörelsevidd som blir lagom till barnstorlek)

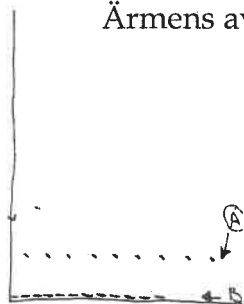
Längd (till avskuren särk som originalet): livlängden 2 gånger + 10 till 30 cm beroende på storlek och tygåtgång.

Ärmar

Ärmlängd: måttet från handled till handled minus bålbreddens mått divideras med 2=

Ärmbredd: överärmsmått + 10 cm rörelsevidd för vuxen= (ärmspjället ger ökad rymlighet åt ärmen upptill)

Ärmens avslutning vid handleden.

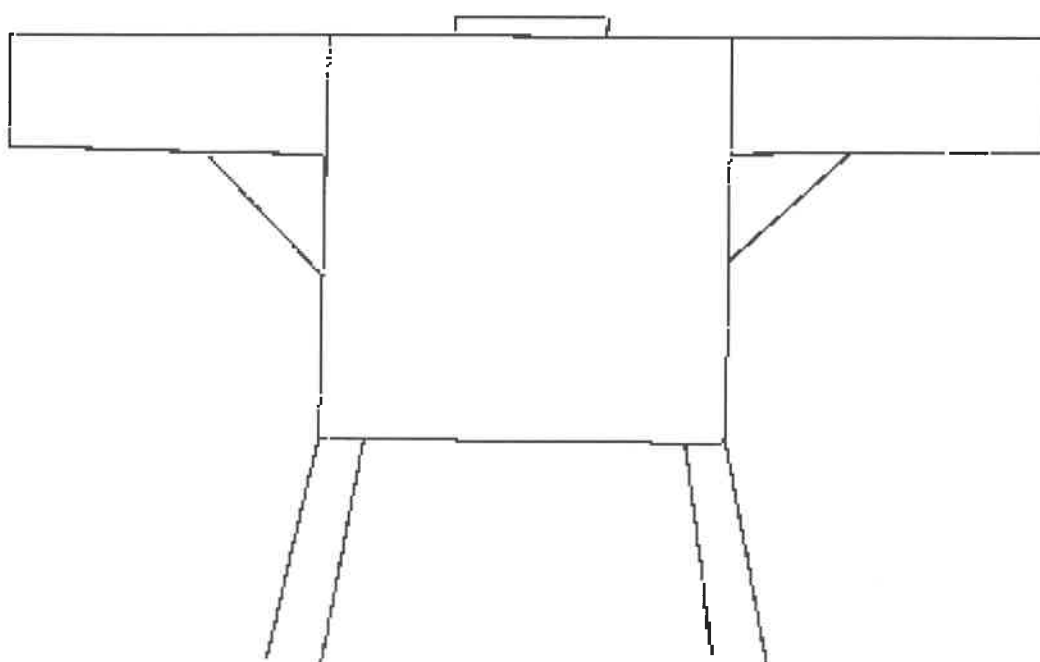
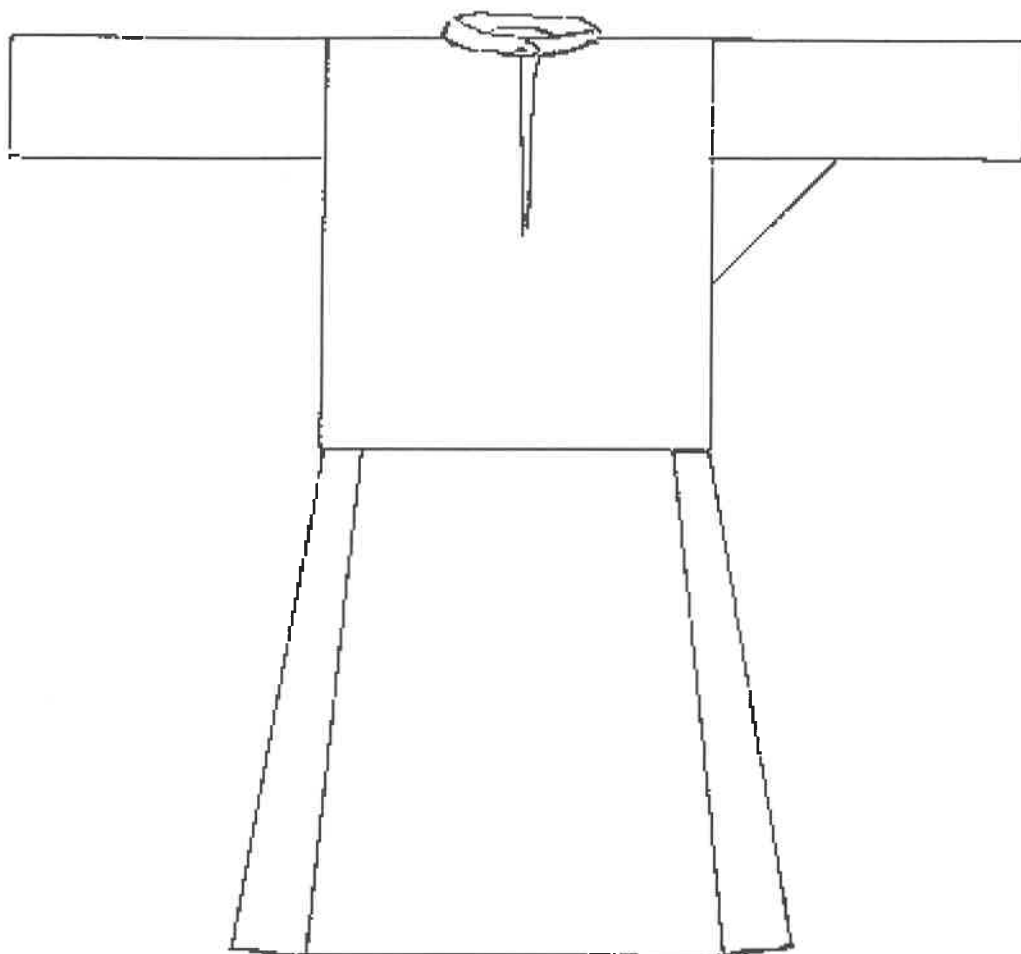

A 1 cm bred fäll

B 0.2 cm från kanten

sys en efterstygnrad

Särk
Årstad sn, Årstad hd

Särk

Årstad sn, Årstad hd

Nederdel

Längd: livlängd + midja till golvmått minus 15 cm

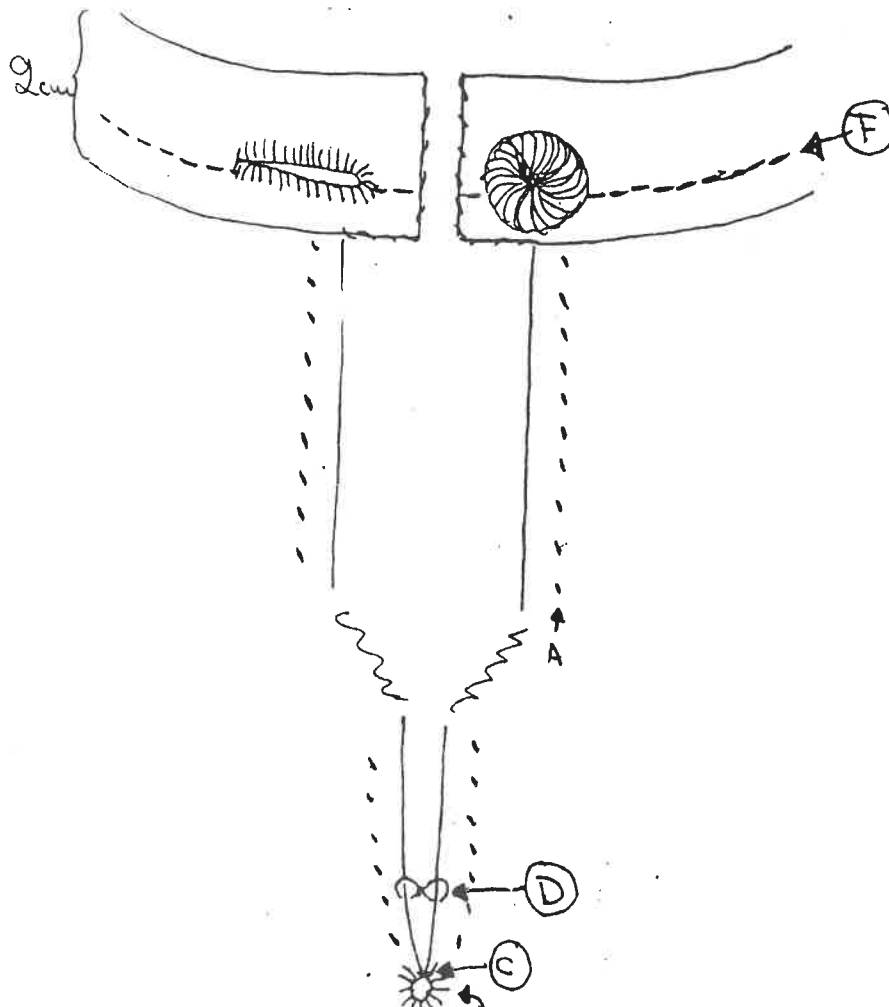
- Sprund:**
- A Vik in och fälla sprundkanterna, 0,4 cm breda fällar.
 - B Längst ner i sprundspetsen kastar man den minimala sprundkanten.
 - C Precis ovan kastningen fäster man ihop sprundkanterna med ett par stygn, så sprundet får ett litet hål längst ner.
 - D "Åtta" av lintråd med knut på mitten så inte sprundet tvinnar isär för mycket.

Halslinning: Lägg linningen räta mot räta med särken och sy fast den, klipp ner sömsmånerna till 0.4 cm. Vik in linningens övriga sömsmånar

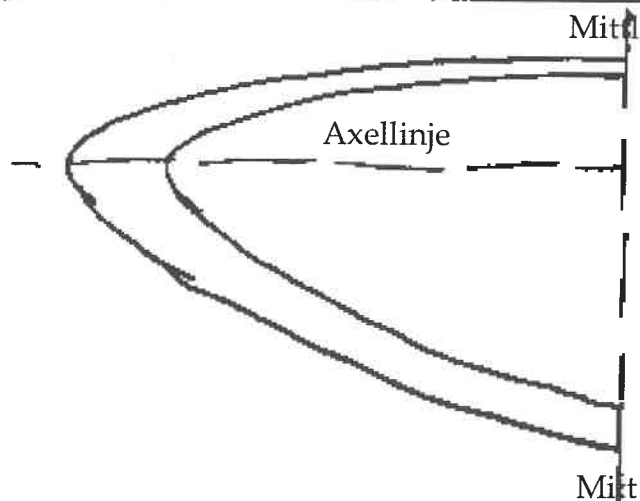
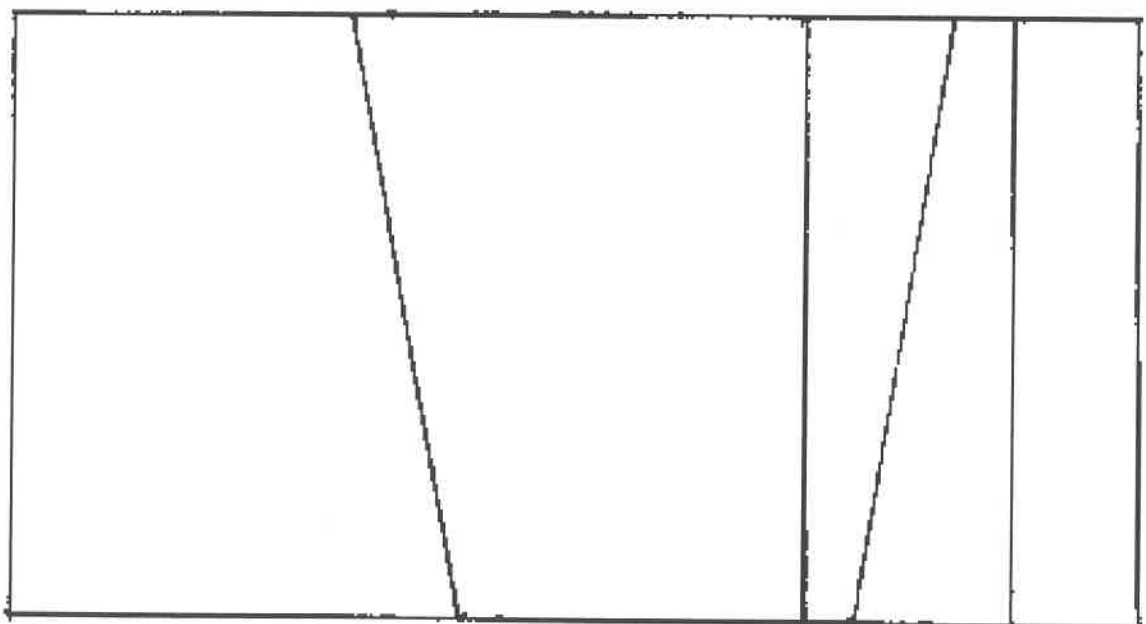
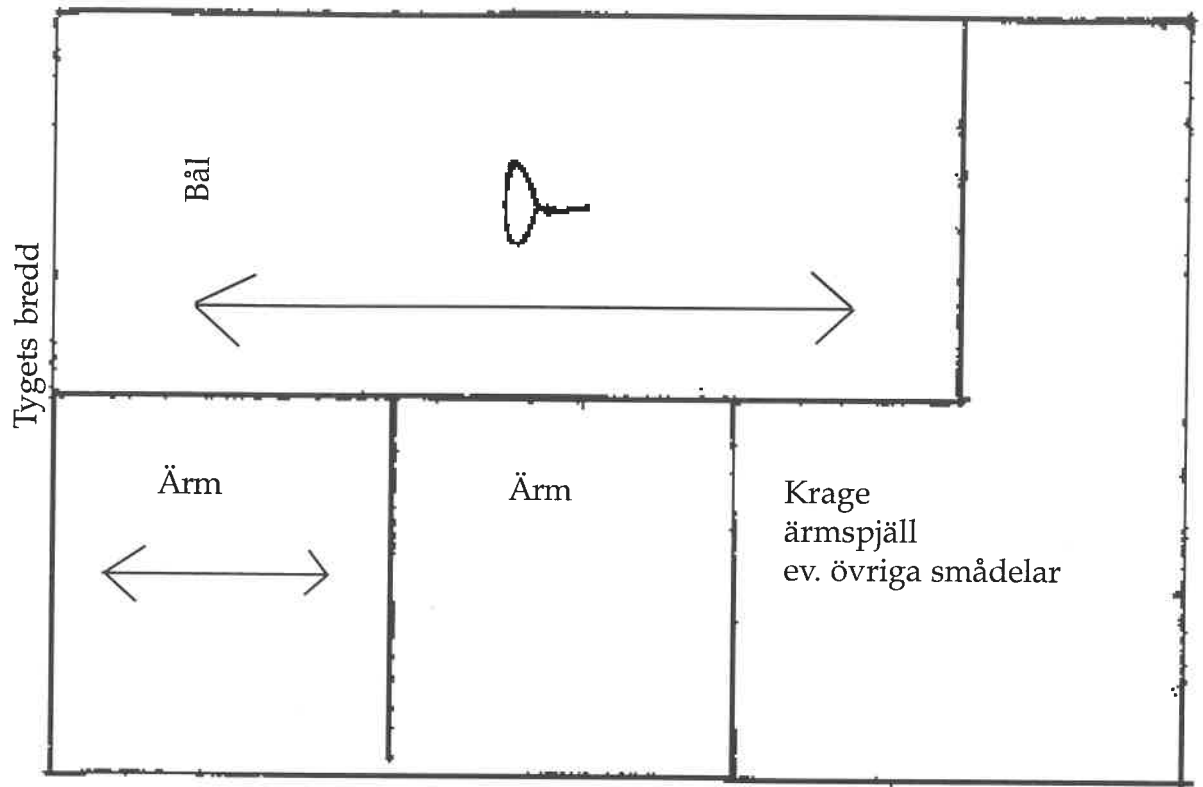
- E Sy fast den på avigan, kasta ihop kortsidorna.
- F Sy en efterstygnrad genom linningen där sömsmånerna inuti linningen slutar. Sy i knapp, gärna trådknapp. Sy knapphål.

Halslinning: Klipp bort så lite som möjligt för halsringning. Klipp upp sprund mitt fram (26 cm långt på originalsärken) men klipp inte sprundet längre än nödvändigt. (skala 1:1)

Ärmspjäll, för vuxen färdigt mått 14x14 cm, klipps 16x16 cm, till barnstolekar anpassas ärmspjällets storlek.

Tillklippning av skjorta och överdel till särk

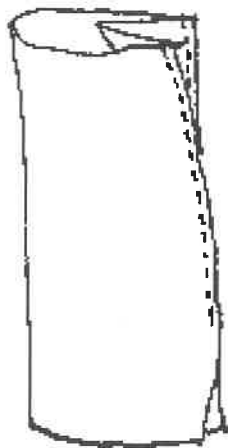
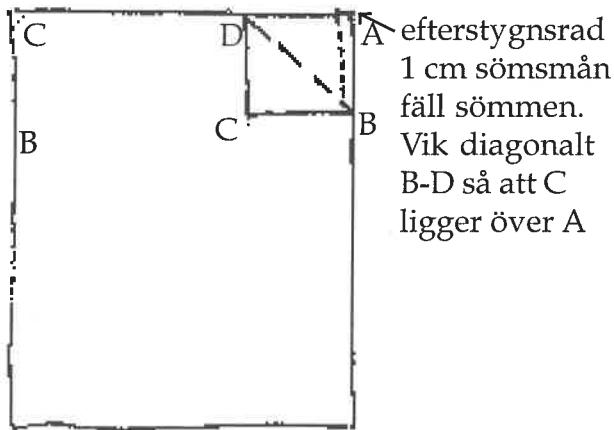
½ halsringning i naturlig storlek, anpassa efter den som skall ha plagget!

Särk Blixtorp
Årstad sn Årstad hd

Sömnad av särk eller skjorta Plaggen sys ihop med fällsömmar

1. Börja med ärmarna.

2. Sy i ärmspjäll enl. nedan.
Lägg ärm o spjäll räta mot räta

3. Lägg över ärmens andra långsida så C kommer mot C och A kommer mot A. Sy ihop sömmen och fäll. För ärmar med linning - kolla längden och lämna 6-8 cm av sömmen öppen för sprund vid handleden.

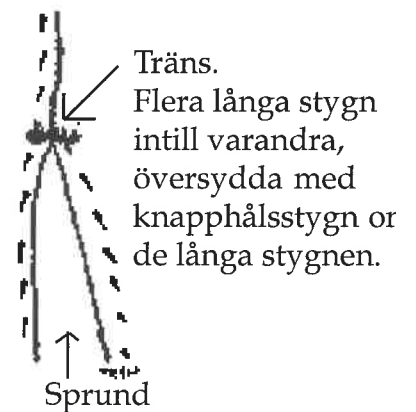
4. Färdig ärm sys fast vid bålen. Sömmen fälls mot bålen. Har skjortan veck vid axeln fälls ej sömmen just vid vecken. Där klipps sömsmånen ner till ca 7 mm och kastas fast utan fällning vid bålen.

Särk och mansskjorta Blixtorp

Årstad sn Årstad hd

5. Sy sidsömmarna och fäll dem OB. Skjortor (ej särkar) brukar ha sprund sidorna. Fålla sprunden. 5 mm fålla vanligen. Sy i sprundlapp eller gör träs i sprundspetsen.

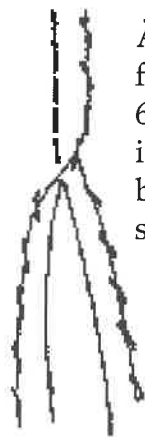
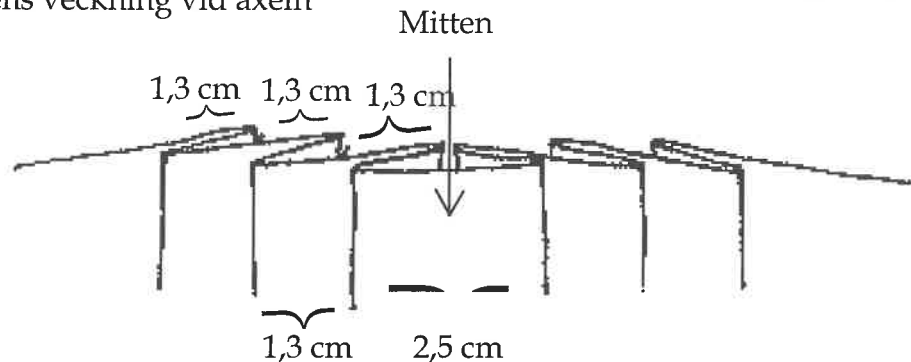
6. Fäll nertill 5 - 8 mm bred.

7. Sy ihop nederdelen till särken. Rak sida sys mot snedklippt. Raka sidan fälls över den sneda. Fålla nederdelen upptill och nertill 6 - 8 mm breda fållar.

8. Sy ihop över- och nederdel genom att lägga räta mot räta och kasta ihop kant mot kant. Är den ena delen större hålls den in under kastningen.

Ärmar och handledslinningar

Ärmens veckning vid axeln

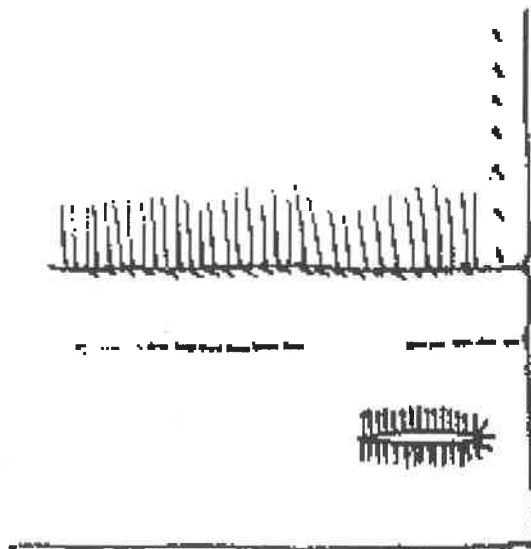
Ärmsprundet sett från avigan.
6 - 8 cm långt sprund i ärmsömmen 0,5 cm breda fållar utmed sprundkanterna.

Särk och mansskjorta Blixtorp

Årstad sn, Årstad hd.

Ärmen rynkas nertill med 3 parallella rynktrådar. Den första 0,5 cm från nederkanten. 0,5 cm mellan var rynktråd.
Fäst väl i början - rynktrådarna skall sitta kvar i den färdiga skjortan!
Går det räkna trådar i tyget, skall rynktrådarna sys över 4 tr under 4 tr. annars skall stygnen i rynktrådarna vara max 2 mm långa!!!
Markera ev. med hjälp av stramaljpunkter att träckla rynktrådarna i.

Handledslinning

1. Vik in sömsmånen utmed linningens ena långsida. Lägg linningen utmed ärmens mittersta rynktråd, rätan upp på ärm och linning.
 2. Sy fast linningen med ett stygn genom en rynka, ett litet stygn om linningskanten, ett genom en rynka osv.
 3. Vik in sömsmånen utmed linningens kortsidor. Vik linningen så den blir 3,5 - 3,7 cm bred på rätsidan.
 4. Vik in sömsmånen på avigan så linningen blir 4 cm bred där och sy fast likadant som på rätan.
 5. Kasta ihop linningens kortsidor.
 6. Sy en efterstygnrad från rätan, 1 cm nedanför rynkorna, just där sömsmånen innuti linningen slutar, genom alla tyglagren.
- Linningarna knäpps med knapp och knapphål.

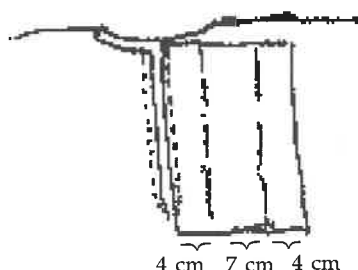
Förslag och sprund framtill, krage

Särk och Mansskjorta, Blixtorp

Årstad sn, Årstad hd.

Kolla att skjortans halsringning passar. Skjortan har ursprungligen suttit högt och stramt kring halsen. På barnskjortor kan förslaget uteslutas, då fällas båda sprundkanterna med 0,5 cm bred fäll som slutar i ett intet i sprundspetsen där man istället kastar om sprund-kanten och gör en träns 1 - 1,5 cm från sprundets spets.

Förslag

1. Högra sidan av sprundet (sprund ca 20 cm långt) fällas med 0,5 cm bred fäll som slutar i ett intet i sprundspetsen, där man kastar om kanten.

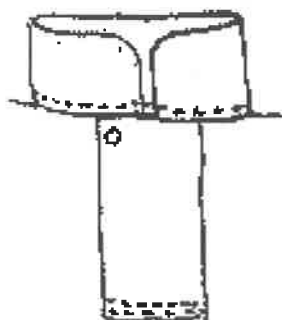
2. Lägg förslaget räta mot räta utmed vänstra sprundkanten och sy med efterstygn från sprundspetsen och upp utmed sprundet 0,5 cm sömsmån.

3. Vik förslaget enl. skisserna. Vik in 0,5 cm utmed förslagets andra långsida och lägg den vikta kanten mot efterstygnsraden på insidan av skjortan och fälla fast så det ej syns på rätan.

4. Vik in sömsmånerna nertill på förslaget så de hamnar innuti förslaget. Sy 2 efterstygnsrader tvärs över förslaget nedanför sprundets slut. 0,5 cm mellan efterstygnsraderna. Den nedersta 0,2 mm från förslagets nederkant.

5. Vik in sömsmånerna upptill på högra halvan av förslaget, kasta ihop kant mot kant. Vänstra halvans sömsmån kommer innuti kragen.

Krage

Kolla att kraglängden stämmer med halsringningen. Lägg krage och skjorta räta mot räta och nåla fast kragen utmed halsringningen. Sy fast med efterstygn. Vik kragen så avigan kommer utåt, och så att färdig krage till vuxen blir 8 cm bred. Sy ihop kortsidorna med efterstygn och runda av kragspetsarna något. Vänd kragen rätt, vik in sömsmånen (1 cm) utmed andra långsidan och sy fast så att efterstygnsraden på insidan döljs. Sy en efterstygnsråd från rätan genom alla tyglagren just där sömsmånen innuti kragen slutar, 1 cm från nederkanten.

Sömnadsförklaring

Särk och mansskjorta, Blixtorp Årstad sn, Årstad hd

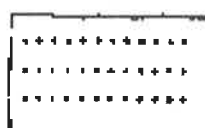
Fällsöm

1. Sy ihop delarna med efterstygn, så långt in från kanten som man beräknat till sömsmå (Delarna skall ligga räta mot räta)
2. Klipp ner ena sömsmånen (den bakre om man har efterstygnens räta mot sig) till 3 - 4 mm. Den andra skall vara knappt dubbelt så bred (7 - 8 mm).
3. Vik den breda sömsmånen om den smala och sy ned med ordentliga fällstygn som sk. synas på rätan (bild 3b)

Stripade rynkor

På grovt linne blir rynkorna vackrast om man syr rynktrådar över räknade trådar i linnet

Vanligen brukar stygn över 4 trådar under 4 trådar osv. bli lagom (prova dig fram, blir stygnen för långa kommer rynkorna att lägga sig åt ena eller andra hållet och bilda veck i stället). Se till att stygnen kommer mitt över varandra.

På fint linne (där man har svårt att räkna trådarna, minst 17 tr/cm) markera med hjälp av stramalj och blyertspenna rader av prickar att sy rynktrådarna (på avigan). Högst 2 mm mellan prickarna och högst 5 mm mellan varje rad.

OBS: Jätteviktigt att prickarna kommer mitt över varandra.

Sy rynktrådarna med stark tråd. Stick ner nålen i första prickken och upp i nästa osv. Se till att stygnen i raderna kommer mitt över varandra.

Följande gäller både fint och grovt linne.

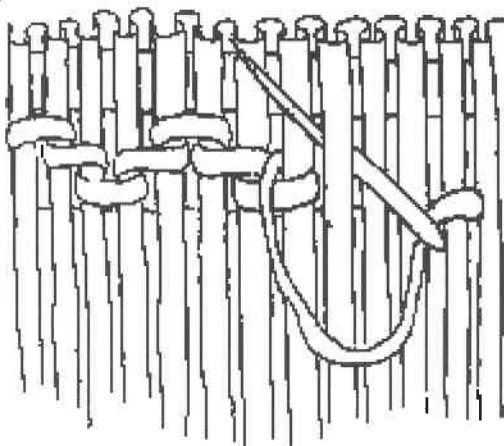
Dra minst 2 rynktrådar, den första skall hamna innuti hand- eller midjelinning. Utmed den andra sys linningen fast. Om man drar 3 rynktrådar istället är det lättare att komma åt att sy utmed den andra. Linningen sys ofta fast på avigan utmed den tredje.

OBS: Innan linningarna sätts på, dras rynktrådarna ihop, först så hårt det går och låt arbetet ligga till nästa dag. Drag ut rynkpartiet till rätt längd och fäst rynktrådarna.

Fördela rynkorna jämnt.

Stripade rynkor med broderi över rynkorna.

OBS: Starkt förstorat.

Kjol
Abilds sn, Årstad hd

Kjol NM 1947 Abilds sn Årstad hd.

Kjolen består av 6 våder á 45 cm (utan sömsmån) 95 cm lång.

Uppskodd med grovt linne 11 cm brett.

Framsidan består av två våder vilken skarvats med annat tyg. 15 cm mätt från midjan.

Kjolen är veckad med ett motveck mitt bak. 1,5 cm djupa veck. Linning av tyget 12 mm (dubbel 24 mm). 2 sprund, ett vid var sida om skarven fram. 29 cm djupt kantat med linne. Knäppt med hake och hyska.

Material: svart kamlott.

Vävslag *Kjol* *Abild*Varp *Svart bomullsgarn 24/2*Teknik: *Tuskaft*Inslag *Bergå klänningsgarn 1 tr. svart*

Inslagstäthet

Sked *120/10* *1 tr. i solv och rör*

Stadträdning

Färdig bredd

Skedbredd *100 cm*Trådantal *1200 tr. + 8 stad = 1208 tr.*

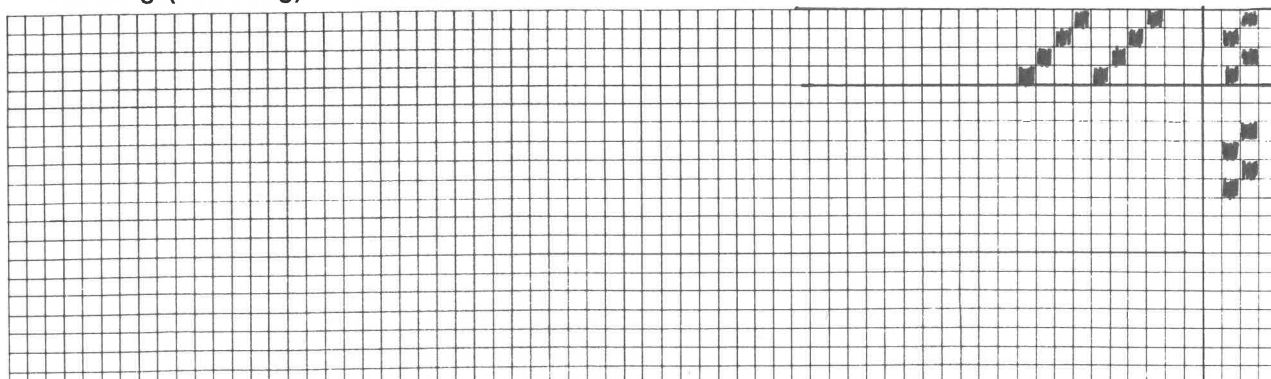
Vävlängd

Varplängd

Varpordning — mönsterindelning — inslagsordning

Summa

Solvordning (inredning)

Livstycke
KM 135 47
Abilds sn, Årstad hd

Livstycke: Röd/grön yllelamast. Grön botten med rött mönster.
KM 13547 Abilds sn, Årstad hd

Livstykke
KM 13547
Abild sn, Årstad hd

Livstykke
KM 13547
Abild sn, Årstad hd

**MÖNSTER 1 - TILL
LIVSTYCKE
KM 135 47
ABILD SN. BYGDEDRÄKT
ÅRSTADS HÄRAD**

**SE ABILD, BILAGA 1
UTSKRIFT ANPASSAD
PDF TILL A 4 FORMAT**

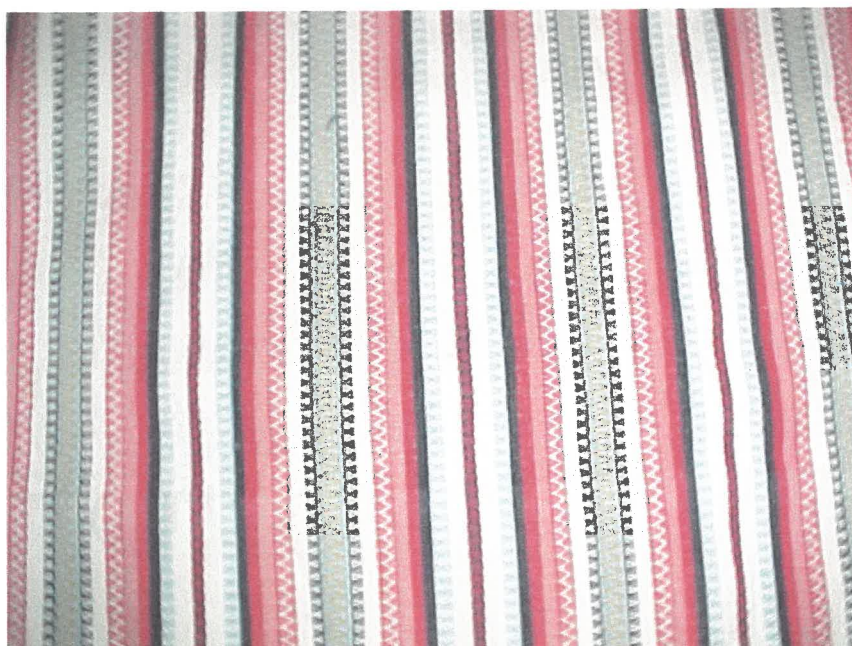

Kvinnodräkt
K 13547
Abild sn, Årstad hd

Förkläde nr 1

Abilds sn, Årstad hd

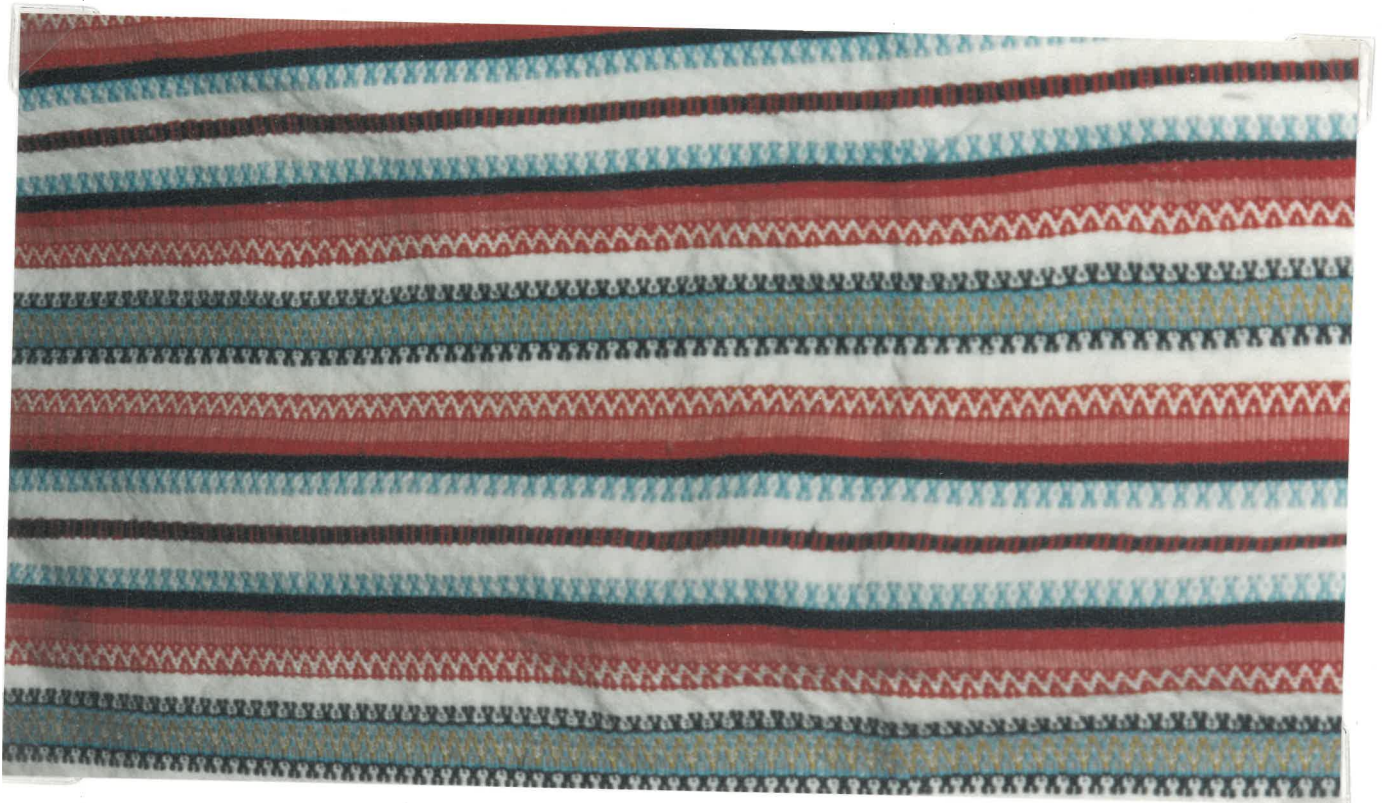
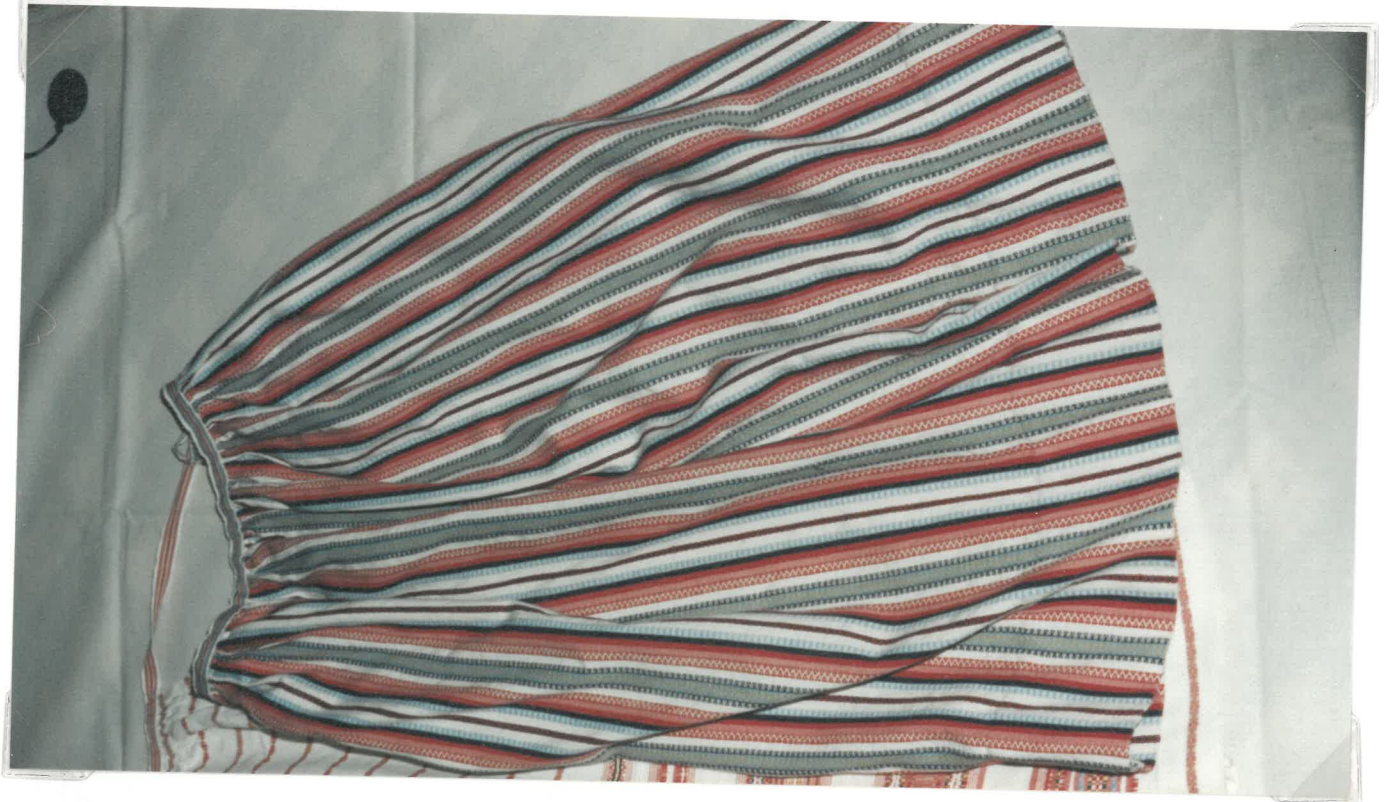

I				I		I				I
	I			I			I			I
		I		I				I		I
I			I			I			I	

Varp: bomullsgarn oblekt 30/2
 Inslag: " kulört 30/2
 Sked: 90/10 1 tråd i solv. 2 i rör.
 Varpas: 1800 tr
 Skedbredd: 100 cm
 Stad: 4 tr i rör, 4 ggr

Förkläde i bomull. 1. Blå/rosa, vitrandigt, långrandat förkläde. Väv-
 sättet är rosengång. Nedtill smal fäll, upptill rynkad vid linning av
 tyget. Originalen till detta förkläde ifrån Abild är vävt i Grinnared av
 Anna Johansson (född Persson) omkring 1890.

Förkläde nr 1
Abilds sn, Årstad hd

Vävslag *Förkläde 1 Abild*Varp *Bomullsgarn oblekt 30/2*Inslag *Bomullsgarn 30/2 vitt och kulört*

Inslagstäthet

Sked *90/10 1 tr. i solv, 2 tr. i rör*Stadträdning *4 tr. i rör 2 ggr*

Färdig bredd

Skedbredd *100 cm*Tråddantal *1808 tr*

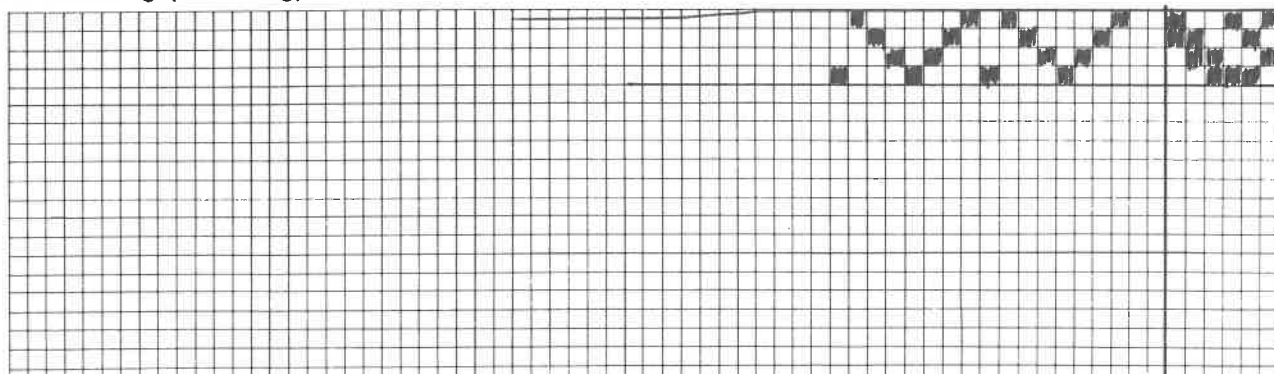
Vävlängd Varplängd

Varpordning — mönsterindelning — inslagsordning

Summa

	<i>Denna vävsel är inte fullständig.</i>	
	<i>Man måste ha fypprovet till vävselen.</i>	

Solvordning (inredning)

Förkläde nr 2

Abilds sn, Årstad hd

I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I		x	x
I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	x	x	
I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I		x	x
I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	x	x	

Varp: oblekt bomullsgarn 30/2

Inslag: " " 30/2 och kulört bomullsgarn 30/2

Sked: 90/10 1 tråd i solv. 2 i rör

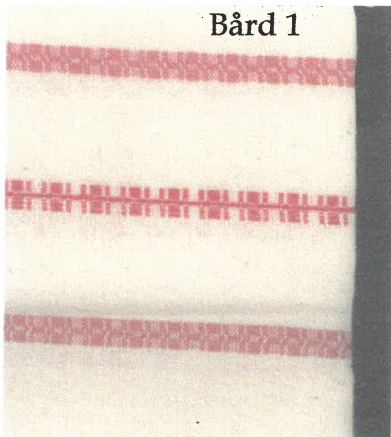
Rosa, rött, ljusblått, mörkblått och oblekt

2. Förkläde i vitt med rosa ränder, tvärrandigt. Bomull. Originalet till detta förkläde ifrån Abild är vävt i Grinnared av Anna Johansson (född Persson) omkring 1890.
(Årstad sn, Årstad hd)

Förkläde nr 2

Abilds sn, Årstad hd

Bård 1

Bård 2

Bård 3

- Förkläde nr 2
Abilds sn, Årstad hd

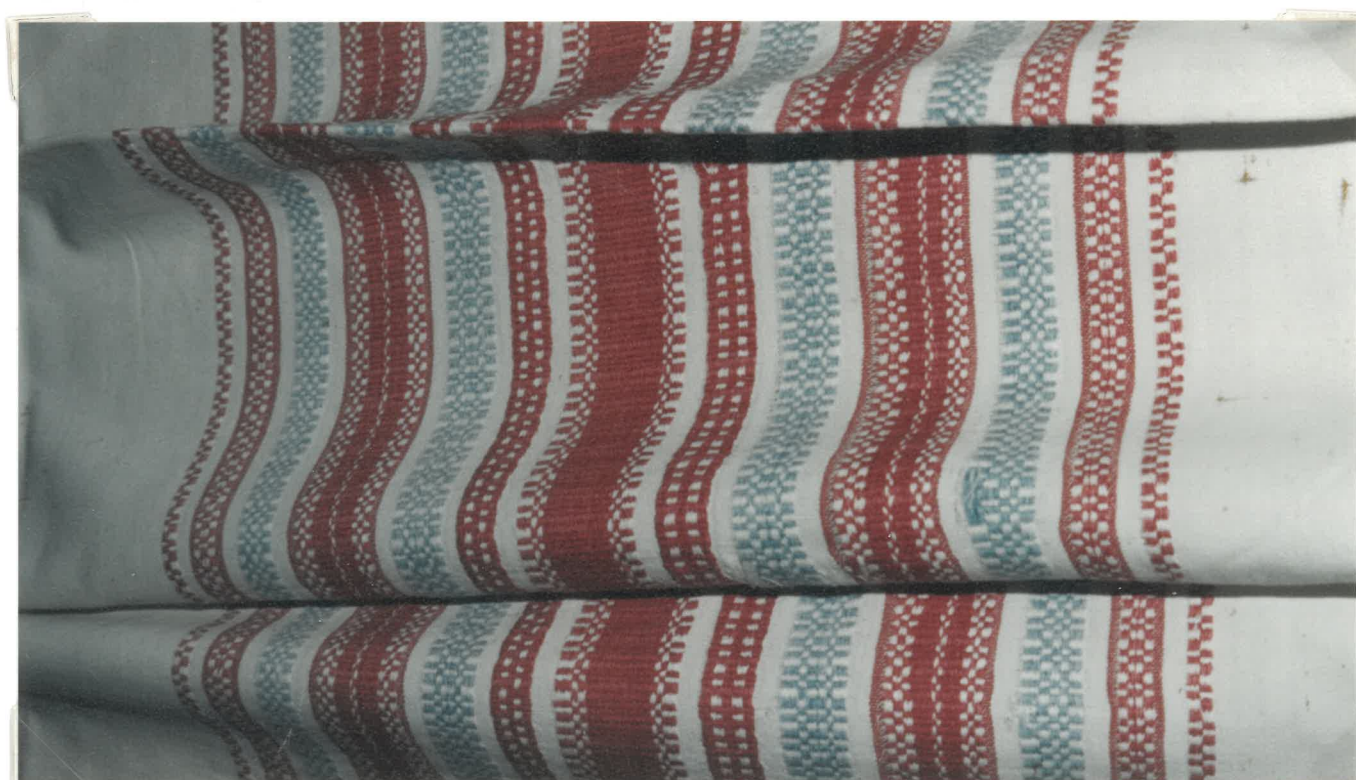
Förkläde nr 3
Abilds sn, Årstad hd

Varp: oblekt bomullsgarn 30/2
Inslag: " " 30/2
Sked: 90/10 1 tråd i solv 2 tråd i rör
mellanblått, rött och oblekt.

Förkläde i vitt, rosa, blått, tvärrandigt. Ägs av Ann-Britt Unnerforts.
Vävt av Augusta Svensson 1889-90.

Förkläde nr 3
Abilds sn, Årstad hd

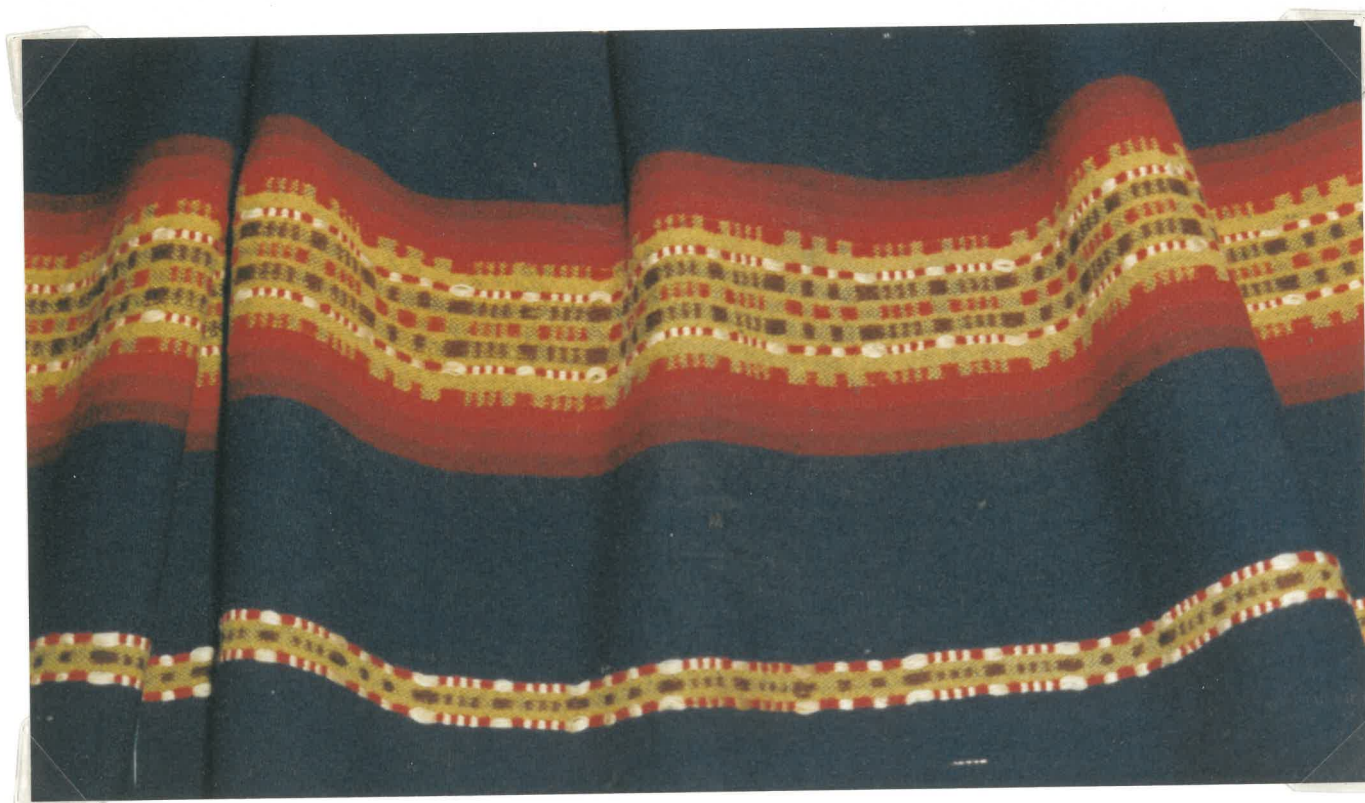

Förkläde nr 4
Abilds sn, Årstad hd

Förkläde från Abild. Vävt av Neta Karlsdotter, Hallstorp i Abild
ca 1885 eller något tidigare.
Färger: mörkblått, 3 olika röda färger, ljusgrön, oblekt och vinrött.
Randigt på tvären.
Inslag: ylle
Varp: bomull

Förkläde nr 4
Abilds sn, Årstad hd

Huvudbonad

Abilds sn, Årstad hd

Klut NM 1950 ifrån Abild. Material i tunn hellinne kvalitet. Färdigt
mått: 90x90 cm + fäll (ca 1 cm)
Broderiet utfört i korsstyg. Brunt 12 cm bred vikning fram, 3 cm djupt
veck.

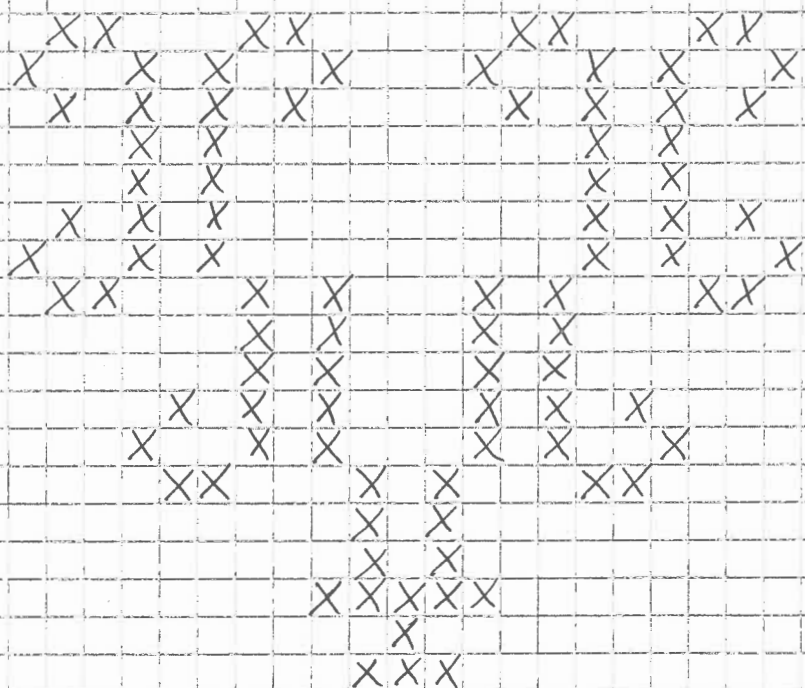
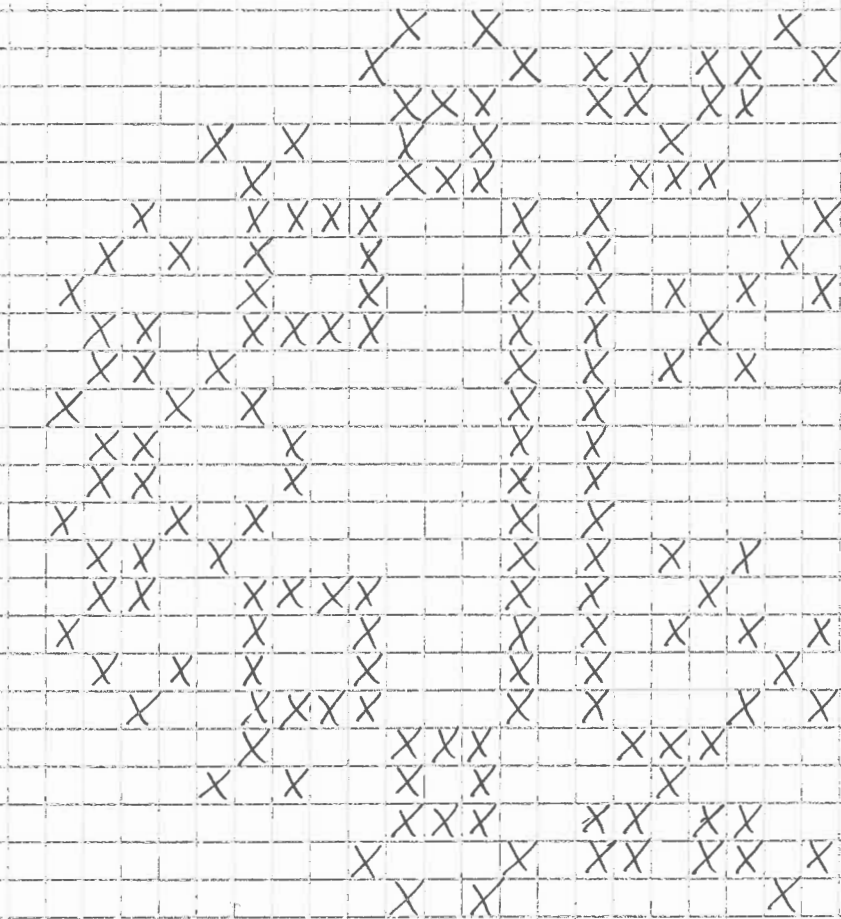
Klut, huvudbonad
Abilds sn, Årstad hd

Abilds kurt

Abild sn. Årstad's ind.

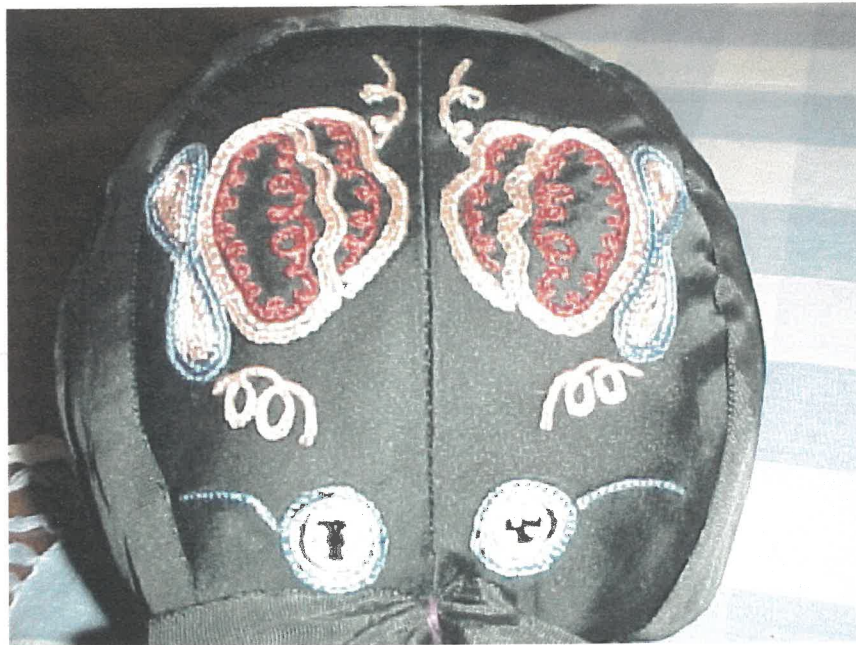
Kurt DYM 1950

Huvudbonad nr 1

NM 1952

Abilds sn, Årstad hd

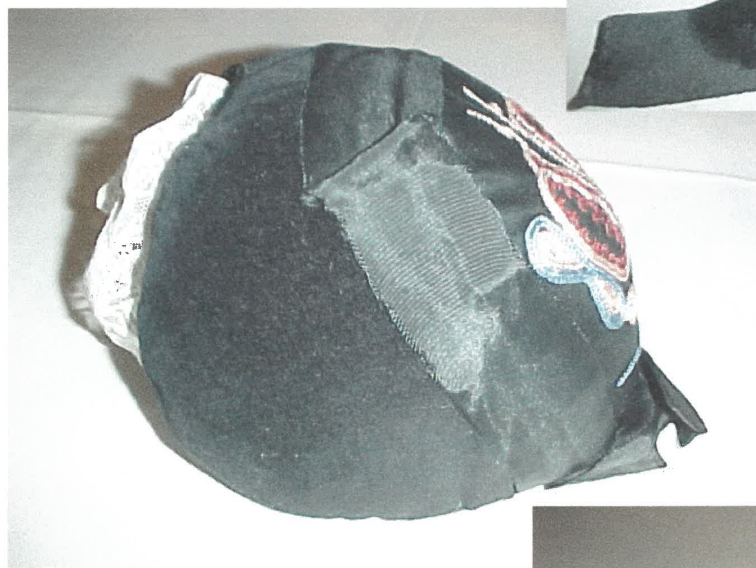

Bindmössa i bomullssammet på främre delen av ~~hättan~~^{mössan}. Sedan ett sidenband rakt över hela ~~hättan~~^{mössan}. Siden mitt bak och broderad med silke. Foder grovt linne. Abilds sn, Årstad hd

Huvudbonad nr 1

NM 1952

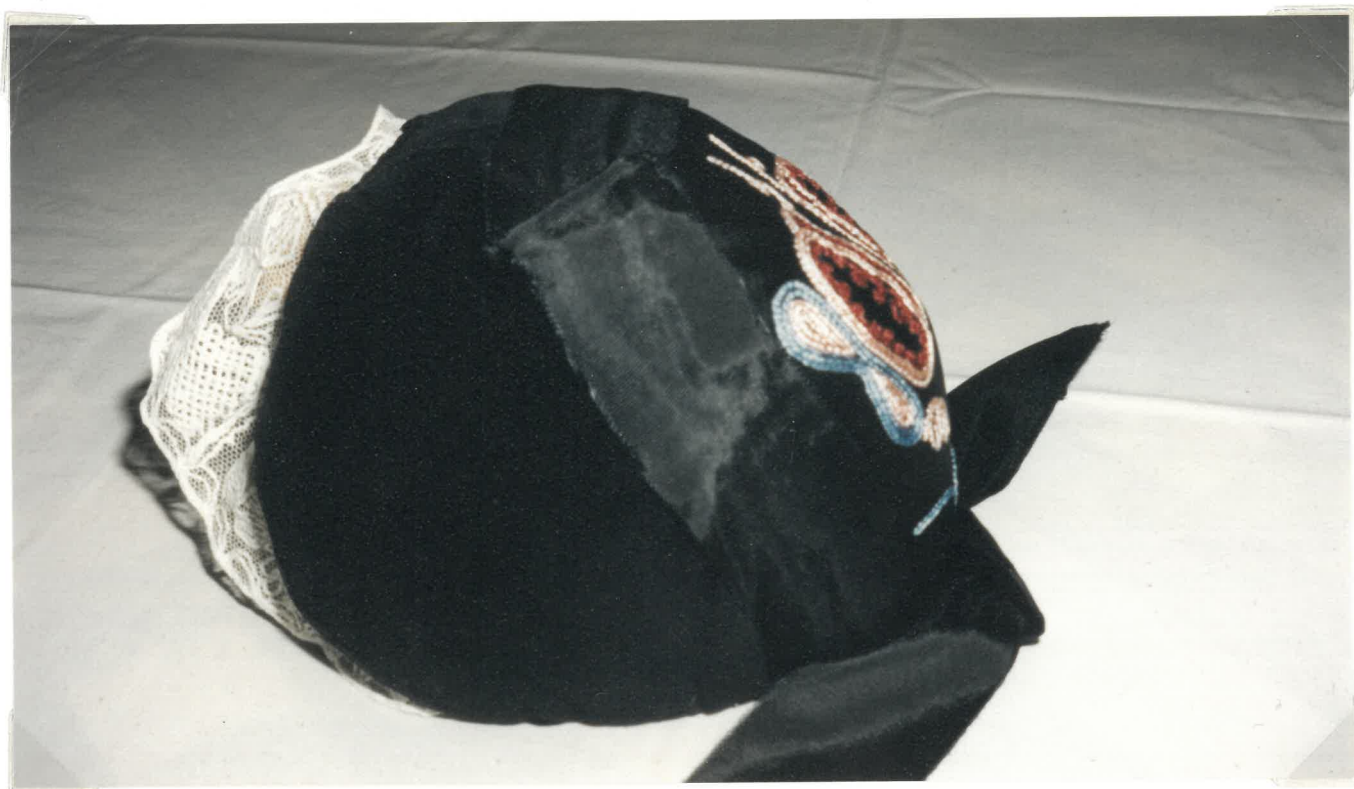
Abilds sn, Årstad hd

Huvudbonad nr 1

NM 1952

Abilds sn, Årstad hd

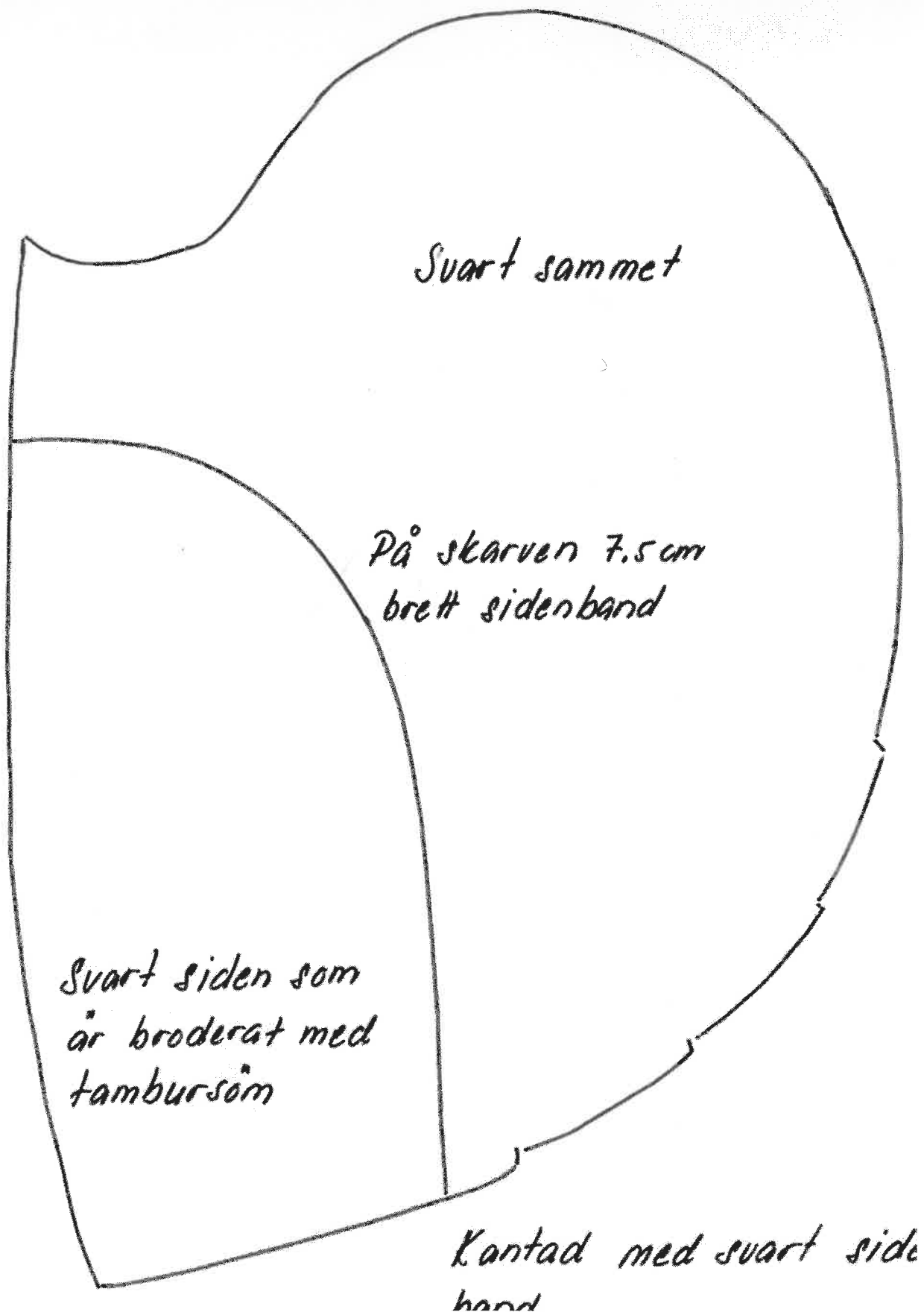

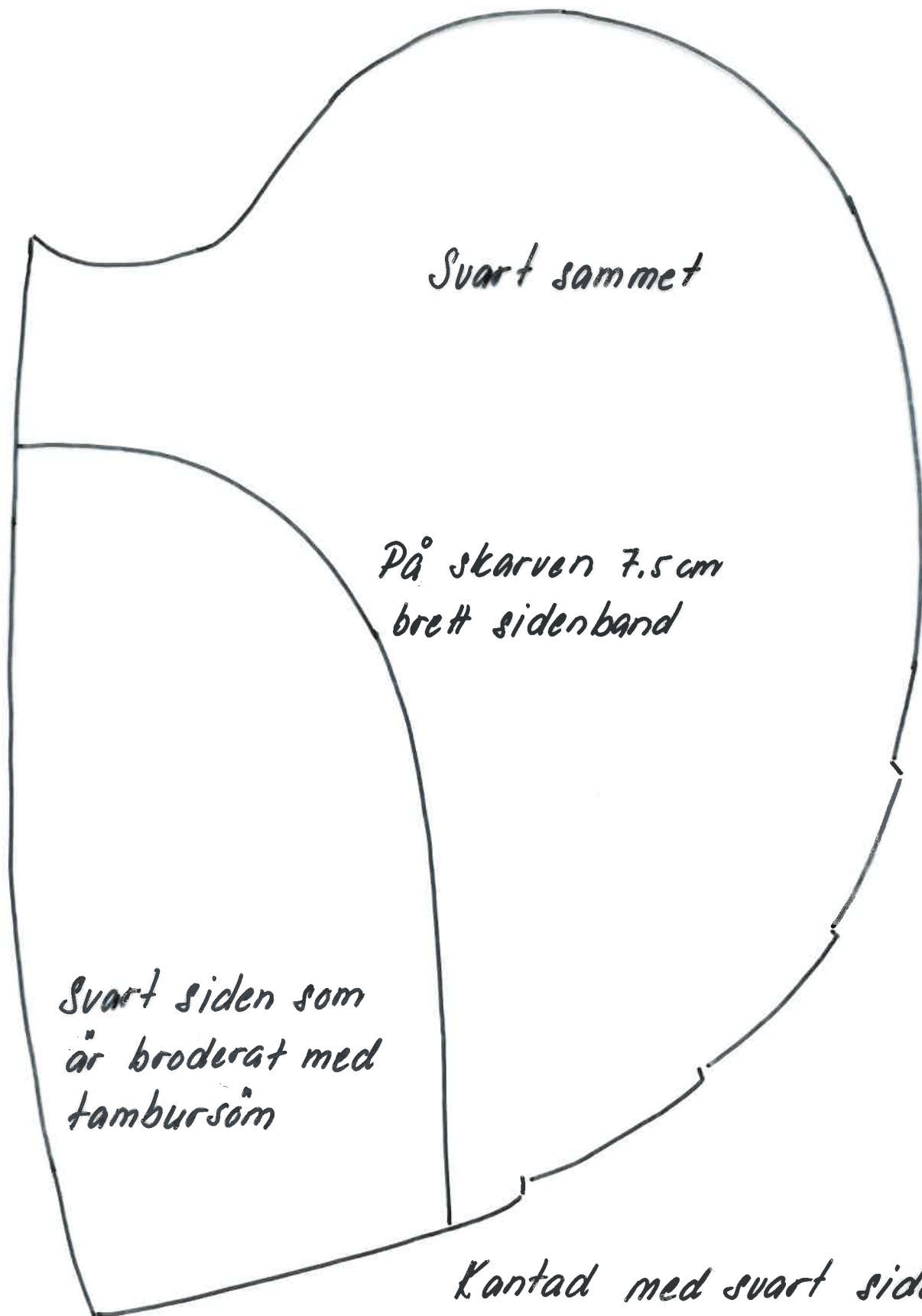
Huvudbonad nr 1

NM 1952

Abilds sn, Årstad hd

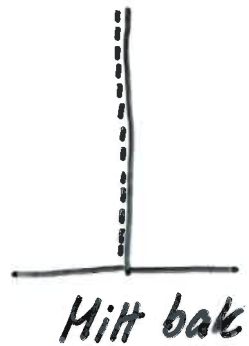
Mossa NM 1952 Abilds s:n Årstad's h:d

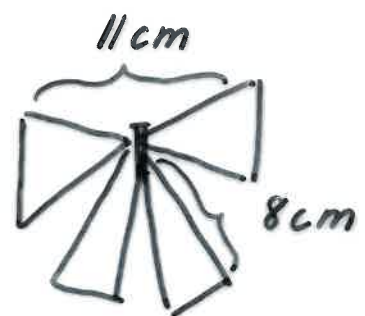
Kantad med svart sidenband.

Foder: grovt oblekt linne.

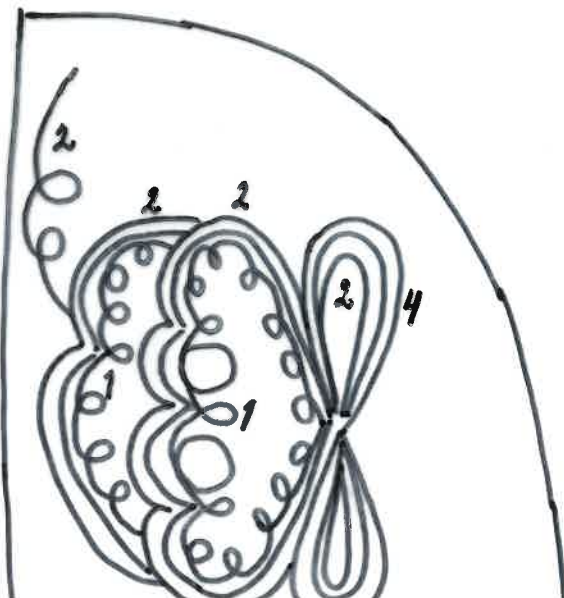
Mossa NM 1952 Abilds s:n Årstad's hid

Rosett bak

Knuten med lila
band

Broderat med tambursöm

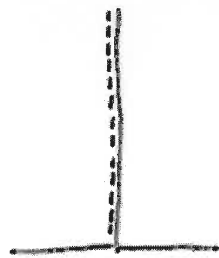
1 mörk rosa

2 lila

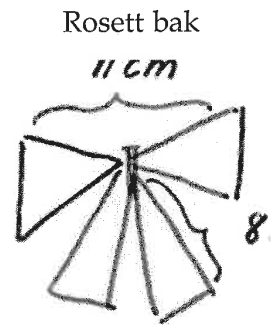
Huvudbonad nr 1

NM 1952

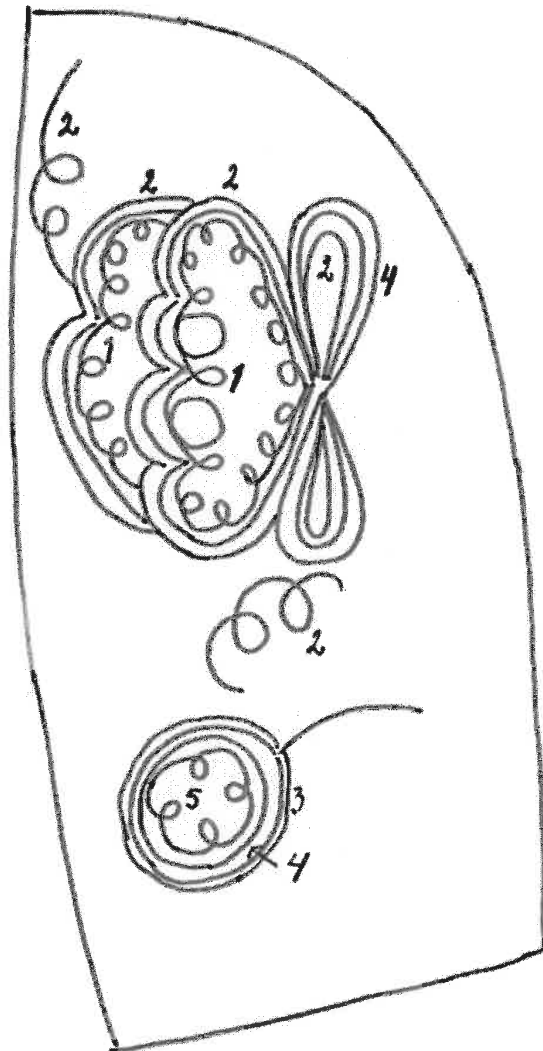
Abilds sn, Årstad hd

Mitt bak

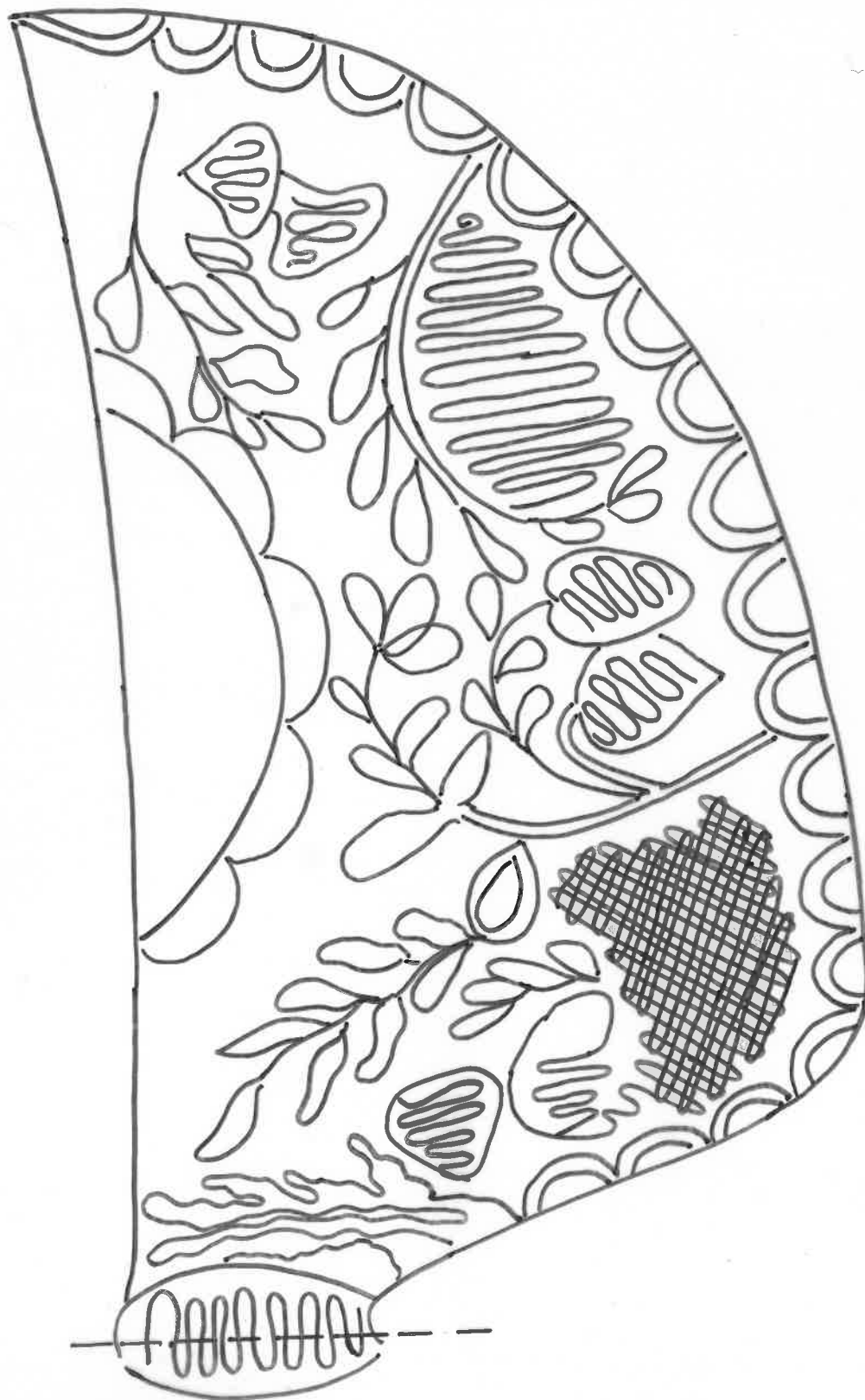

Knuten med
lila band

Broderat med tambursöm

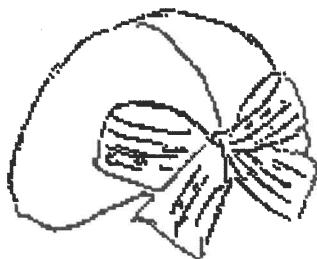
- 1. mörk rosa
- 2. ljus rosa
- 3. mörk blå
- 4. ljus blå
- 5. vit

Huvudbonad nr 2

HM 2052

Abilds sn, Årstad hd

Hätta, blågrönt mönstrat siden, kantat med mörkt lindblomsgrönt ylleband. Foder av linne.

HM 2052 Abild sn Årstad hd

Lin

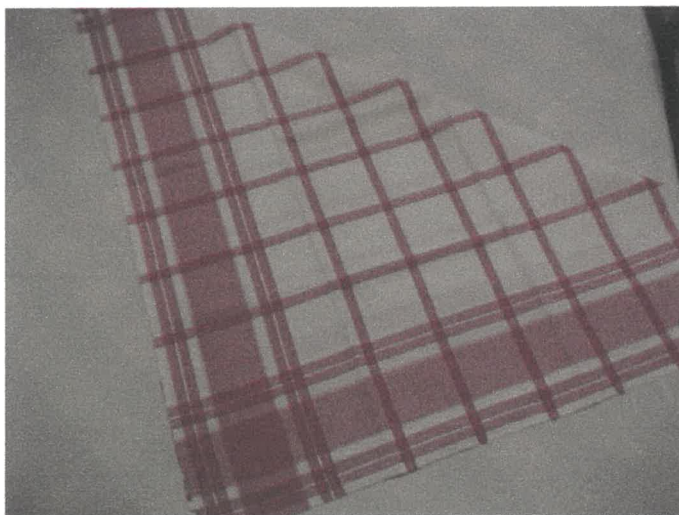
Abilds sn, Årstad hd

Trätt bomullstyll. Sys med bomullsgarn.

Halskläde

NM 1977

Abilds sn, Årstad hd

Halskläde från Abild. Färdigt mått 96x96 cm.

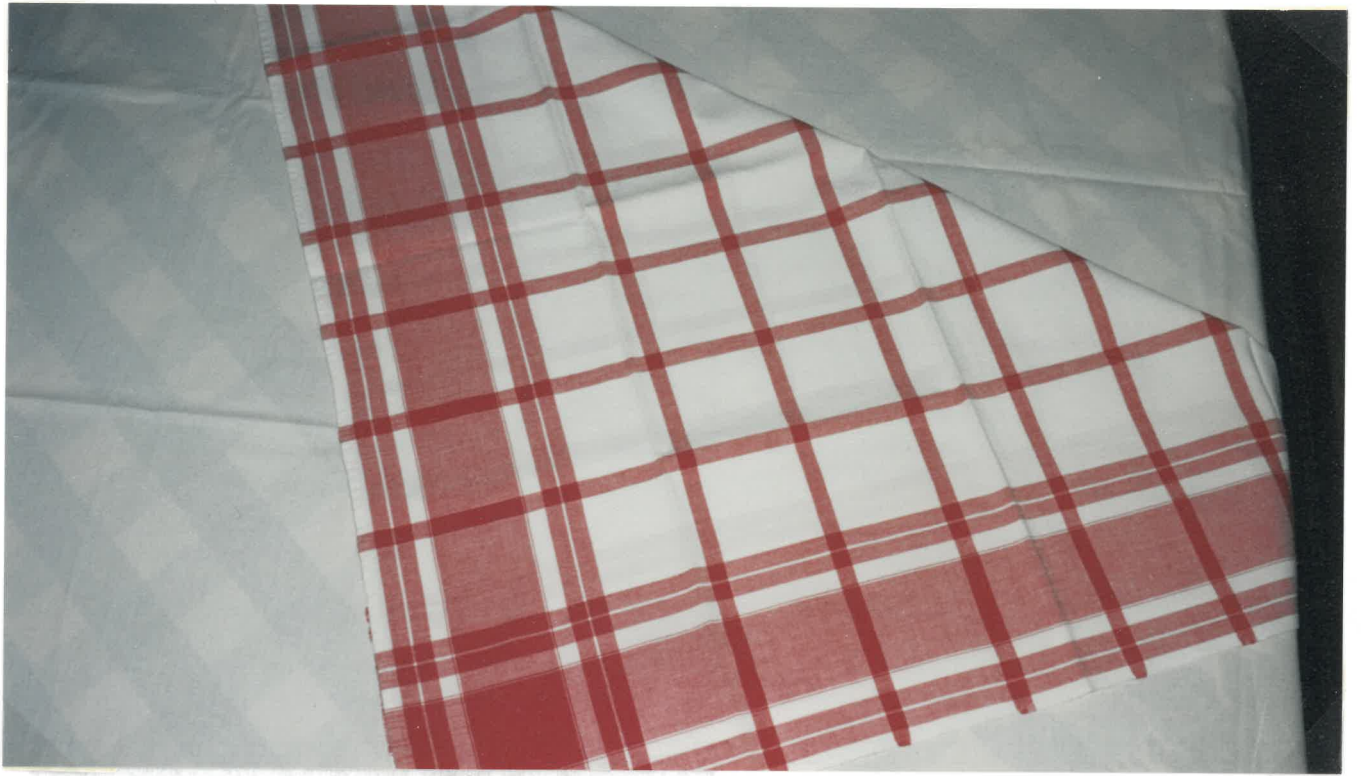
Varp: oblekt och kulört bomullsgarna 30/2

Inslag: " " " 30/2

Sked: 90/10 1 tråd i solv och 2 trådar i rör

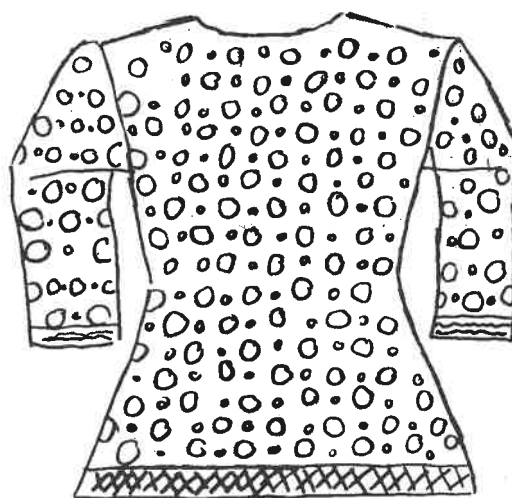
Teknik: tuskaft

Vitt och rosa bomullsgarn

Ytterplagg

Abilds sn, Årstad hd

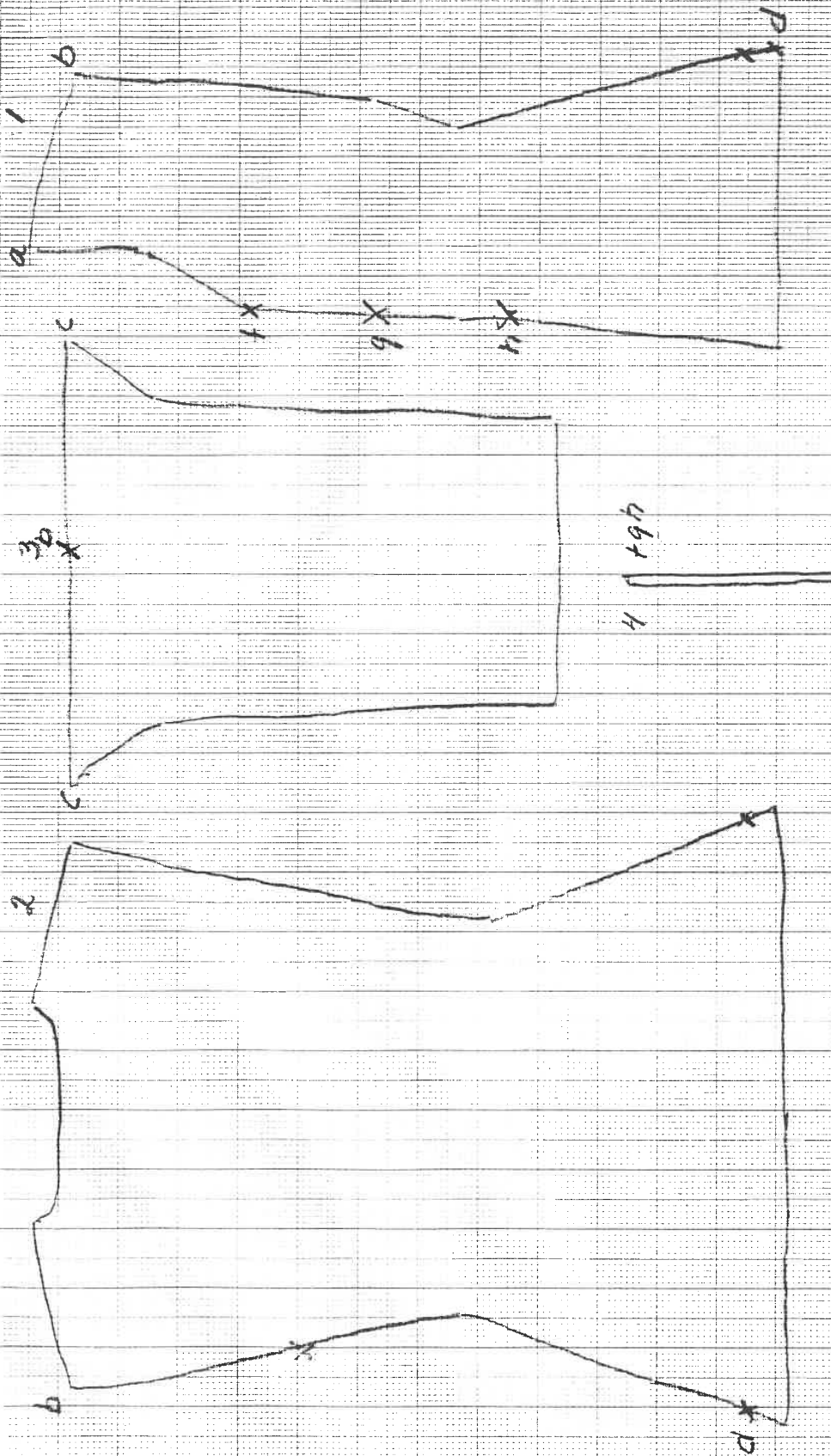

Tröja, mönsterstickad av vitt bomullsgarn med mönster i aviga maskor, stjärnor och romber.

Övriga tillbehör är halskläde och huvudduk av rutigt bomullstyg. Vitt och rosa.

NM 1959

A

Skala 1-5

- 1 Vänster framsstycke
- 2 Ryggstycke
- 3 Vänster arm
- 4 Hög + band i framstyckets framkant

SKALA 1:5

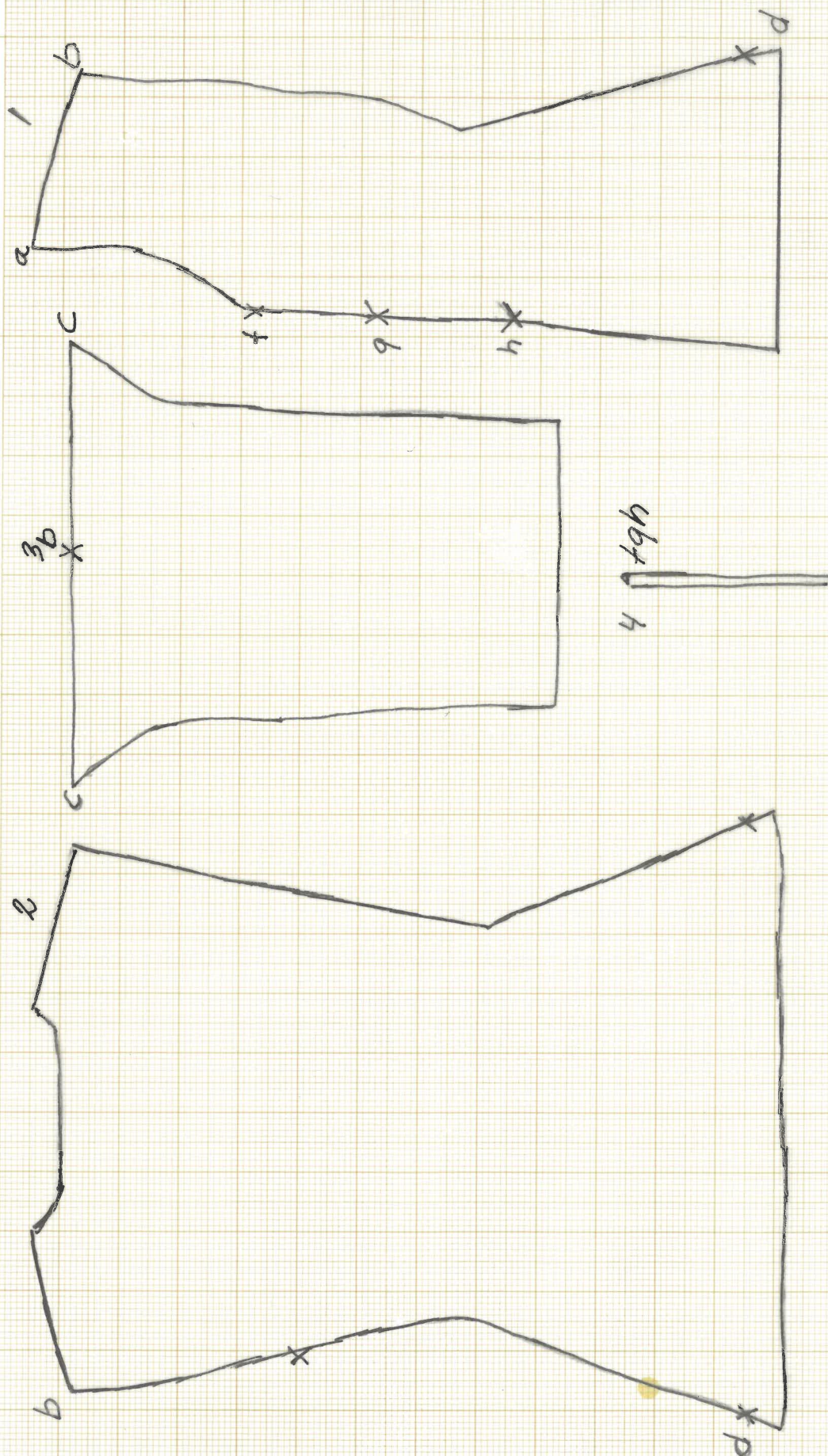
KVINNOTRÖJA

HALLAND

ÅRSTAD HD

ABILD SN

NM 1959

1. VÄNSTER FRAMSTYCKE

2. RYGGSTYCKE

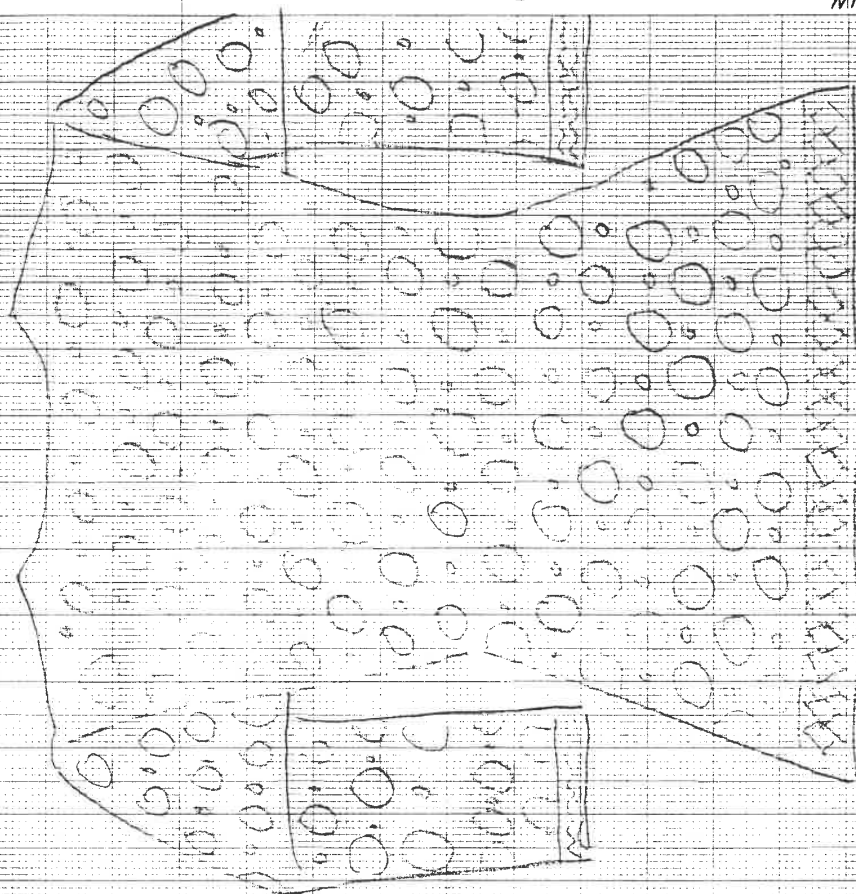
3. VÄNSTER ÄRM

4. KNYTBAND I FRAMSTYCKETS FRAMKANT

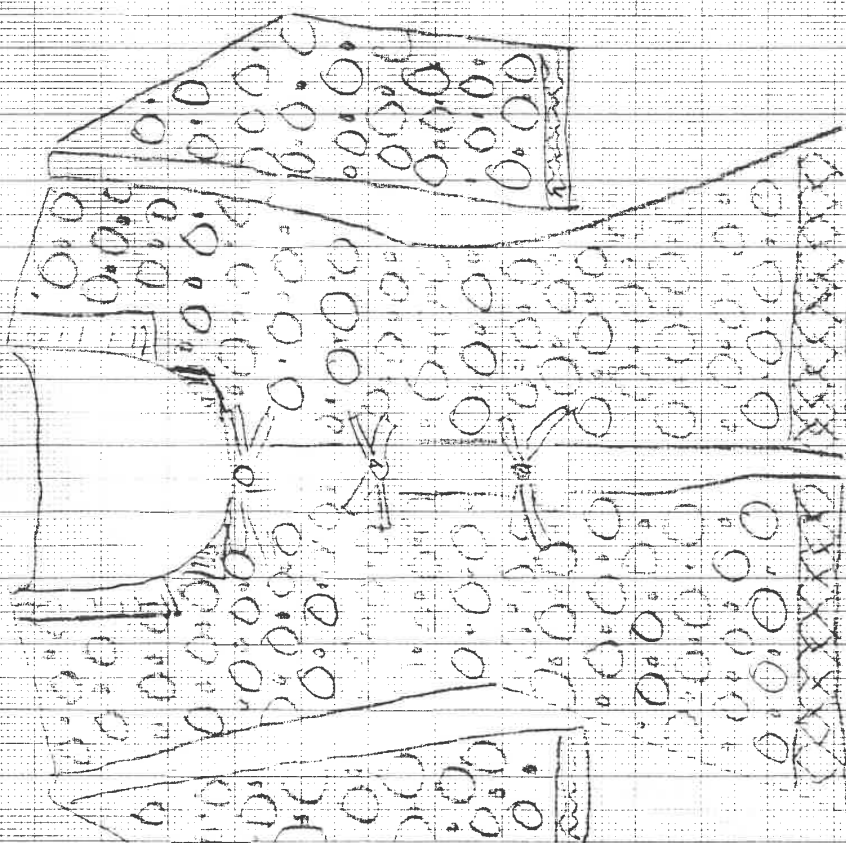
R. Tröja
Ha Arstads ho
Abilds en

NM 1952

B

Skola 1.0

HALLAND

ÅRSTADS HD

ABILDS SN

NM 1952

SKALA 1:5

TRÖJA

